

16 มกราคม 2569

เรียน ผู้จัดการ

ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลทุกแห่ง

ที่ กสท.กต.(ว) 3/2569 เรื่อง การรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้า และคัดกรองผู้รับ
ดำเนินการ (third-party service provider) ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซื้อขายหรือ
แลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อป้องกันอาชญากรรม
ทางเทคโนโลยี

ปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีและการหลอกลวงผ่านช่องทางออนไลน์ได้สร้างความเสียหายให้กับประชาชนในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกลุ่มมิจฉาชีพและเครือข่ายอาชญากรรมได้พัฒนารูปแบบการกระทำความผิดให้มีความซับซ้อนเพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบ โดยอาจใช้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไทยเป็นช่องทางหนึ่งในการฟอกเงินและเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ดังนั้น เพื่อสกัดกั้นไม่ให้กลุ่มมิจฉาชีพและเครือข่ายอาชญากรรมใช้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไทยเป็นช่องทางในการฟอกเงินและยกระดับมาตรการป้องกันความเสี่ยงมิให้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลมีส่วนเกี่ยวข้องในวงจรอาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าว ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องมั่นใจได้ว่าผู้ลงทุน หรือผู้รับดำเนินการ (third-party service provider) ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล (ถ้ามี) เช่น ผู้ดูแลสภาพคล่อง (market maker) ผู้ให้บริการสภาพคล่อง (liquidity provider) ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า (source exchange) เป็นต้น ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมหรือมีรูปแบบการทำธุรกรรมที่อาจเป็นช่องทางในการฟอกเงิน สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตลอดจนเป็นช่องทางผ่านเงินของมิจฉาชีพในการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี โดยขอเน้นย้ำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ตลอดจนกฎเกณฑ์ลำดับรองที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ขอสื่อสารความคาดหวังในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้า

1.1 ก่อนเริ่มให้บริการแก่ลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องจัดให้มีระบบงานในการรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้า โดยทำความรู้จักลูกค้าและตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (KYC/CDD) เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าสามารถระบุตัวตนที่แท้จริงของลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงได้ รวมถึงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการลงทุนของลูกค้า โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยต้องดำเนินการรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้าซึ่งรวมถึงประเมินข้อมูลในประเด็นดังนี้ด้วย

(1) แหล่งที่มาของรายได้ ฐานะทางการเงิน หรือความมั่งคั่งของลูกค้า เช่น ลักษณะของการประกอบธุรกิจ พื้นที่หรือประเทศที่ดำเนินธุรกิจ ข้อมูลหรือหลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน เป็นต้น

(2) วัตถุประสงค์ในการลงทุน หรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมของลูกค้า

(3) ประสบการณ์ในการลงทุน ความรู้เกี่ยวกับการลงทุน และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของลูกค้า

โดยหากพบกรณีที่ลูกค้าปฏิเสธการให้ข้อมูลหรือข้อมูลที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอหรือไม่เป็นปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีเหตุอันควรสงสัยอื่นใดที่อาจทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนที่แท้จริงของลูกค้าได้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลปฏิเสธการให้บริการแก่ลูกค้ารายดังกล่าว

1.2 ระหว่างการให้บริการแก่ลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องพิจารณาว่ารูปแบบการทำธุรกรรมหรือมูลค่าในการทำธุรกรรมของลูกค้า มีความสอดคล้องกับแหล่งที่มาของรายได้ และฐานะทางการเงิน (source of fund) และวัตถุประสงค์ในการลงทุนหรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมของลูกค้า ที่ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้เก็บรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้าไว้ตั้งแต่ตอนเปิดบัญชีหรือในการประเมินทบทวนรอบล่าสุด โดยต้องกำหนดมาตรการเฝ้าระวังธุรกรรมที่น่าสงสัยของลูกค้า โดยมีตัวอย่างดังนี้

(1) ลูกค้าที่มีปริมาณหรือมูลค่าการทำธุรกรรมสูงผิดปกติเมื่อเทียบกับฐานะทางการเงินของลูกค้า

(2) ลูกค้าที่มีปริมาณธุรกรรมโอนเงินเข้าจำนวนมากและซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อโอนออกในเวลาอันรวดเร็ว

(3) ลูกค้าที่มีการรับเงินหรือสินทรัพย์ดิจิทัลจากหลายบัญชีธนาคารหรือหลายบัญชีสินทรัพย์ดิจิทัล

(4) ลูกค้าที่มีพฤติกรรมการซื้อขาย stablecoin (เช่น เหรียญ USDT) เป็นมูลค่าสูงและถอนสินทรัพย์ออกไปอย่างรวดเร็ว

โดยหากพบกรณีดังกล่าว ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลมีหน้าที่ทบทวนและตรวจสอบข้อมูลเชิงลึก และตรวจสอบแหล่งที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการมีส่วนร่วมในธุรกรรมที่ต้องสงสัย เช่น ตรวจสอบแหล่งที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัลที่นำมาใช้ในการดำเนินงานโดยใช้ blockchain forensic tools ที่มีความน่าเชื่อถือ มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและมีการตั้งค่าการคัดกรองอย่างเหมาะสมในการป้องกันการฟอกเงินผ่านสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นต้น

รวมทั้งอาจพิจารณาระบบการให้บริการ และรายงานข้อมูลที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น โดยต้องมีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการในการตรวจจับความผิดปกติในการทำธุรกรรมทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครอบคลุมรูปแบบของภัยทุจริตจากการทำธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากพบข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการมีเงินได้ของลูกค้าในมูลค่าสูงหรืออาจมีพฤติกรรม การหลบเลี่ยง/ปกปิดแหล่งเงินได้ ผู้ประกอบธุรกิจอาจพิจารณาแจ้งเบาะแสไปยังกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ด้วย

2. การคัดกรองผู้รับดำเนินการ (third-party service provider) ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ใช้บริการผู้รับดำเนินการ (third-party service provider) ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น ผู้ดูแลสภาพคล่อง (market maker) ผู้ให้บริการสภาพคล่อง (liquidity provider) ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า (source exchange) เป็นต้น ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องดำเนินการคัดกรองผู้รับดำเนินการให้มีความเหมาะสมในการทำหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดตามและทบทวนพฤติกรรมของผู้รับดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัลที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน และวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการทำธุรกรรมของผู้รับดำเนินการ ดังนี้

2.1 ก่อนเริ่มใช้บริการผู้รับดำเนินการดังกล่าว ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติในการคัดเลือกที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ และต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้รับดำเนินการดังกล่าว (due diligence) เพื่อให้รู้จัก และสามารถระบุตัวตนที่แท้จริงของผู้รับดำเนินการหรือผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงได้ และทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการทำธุรกรรมของผู้รับดำเนินการ รวมทั้งสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการผู้รับดำเนินการดังกล่าวได้ เช่น มิฉะพ้ออาจใช้ผู้รับดำเนินการเป็นช่องทางผ่านของการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นต้น โดยผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องดำเนินการรวบรวมและประเมินข้อมูลของผู้รับดำเนินการ (third-party service provider) ซึ่งรวมถึงประเมินข้อมูลในประเด็นดังนี้ด้วย

(1) ลักษณะของการประกอบธุรกิจ พื้นที่หรือประเทศที่ดำเนินธุรกิจ ใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจ (ถ้ามี) และวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมของผู้รับดำเนินการ

(2) ฐานะทางการเงิน และแหล่งที่มาของรายได้ (source of fund) ของผู้รับดำเนินการ เช่น ทุนจดทะเบียน ข้อมูลหรือหลักฐานแสดงฐานะทางการเงิน เป็นต้น

(3) ประวัติการดำเนินธุรกิจและประวัติการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องแต่งตั้งหรือทำสัญญากับบุคคลผู้รับดำเนินการ โดยระบุหน้าที่และขอบเขตการให้บริการให้ชัดเจน

2.3 ระหว่างการใช้บริการ ต้องติดตามการปฏิบัติหน้าที่ การดำรงคุณสมบัติ และตรวจสอบข้อมูลเชิงลึกของผู้รับดำเนินการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยอาจพิจารณาจากพฤติกรรมหรือมูลค่าธุรกรรมที่ผิดปกติเมื่อเทียบกับฐานะทางการเงินหรือวัตถุประสงค์ในการให้บริการ

2.4 ประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการมีส่วนร่วมในธุรกรรมที่ต้องสงสัย เช่น ตรวจสอบแหล่งที่มาของสินทรัพย์ดิจิทัลที่นำมาใช้ในการดำเนินงานโดยใช้ blockchain forensic tools ที่มีความน่าเชื่อถือ มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เป็นต้น

โดยหากพบว่าบุคคลใดมีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายหรือส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของตลาดโดยรวม หรือมีความเกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมหรือมีรูปแบบการทำธุรกรรมที่อาจเป็นช่องทางในการฟอกเงิน สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตลอดจนเป็นช่องทางผ่านเงินของมิฉฉาซีฟในการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี ผู้ประกอบธุรกิจต้องยุติการใช้บริการหรือต้องระงับการใช้บริการจากบุคคลดังกล่าวโดยเร็ว และรายงานข้อมูลที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น โดยต้องมีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการในการตรวจจับความผิดปกติในการทำธุรกรรมทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครอบคลุมรูปแบบของภัยทุจริตจากการทำธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากพบข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการมีเงินได้ของผู้รับดำเนินการในมูลค่าสูงหรืออาจมีพฤติกรรมหลบเลี่ยง/ปกปิดแหล่งเงินได้ ผู้ประกอบธุรกิจอาจพิจารณาแจ้งเบาะแสไปยังกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนภนวลพรรณ ภาวสันต์)

ผู้ช่วยเลขาธิการ

เลขาธิการแทน

ฝ่ายกำกับธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2033-9562